

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 80/2026-33

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Advokátska kancelária Mandzák a spol., s.r.o., Zámocká 5, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Tost/28/2025 z 30. júla 2025 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Tost/28/2025 z 30. júla 2025 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Tost/28/2025 z 30. júla 2025 **zrušuje a vec vracia** Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.
3. Najvyšší súd Slovenskej republiky **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **1 456,37 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevychováje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručitou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 24. októbra 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu

podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na spravodlivý proces podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1Tost/28/2025 z 30. júla 2025. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Zároveň požaduje priznať mu náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Uznesením č. k. I. ÚS 80/2026-15 z 12. februára 2026 ústavný súd prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je trestne stíhaný pre podozrenie zo spáchania obzvlášť závažného zločinu porušovania povinností pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1 a 4 písm. a) Trestného zákona formou účasti podľa § 21 ods. 1 písm. a) Trestného zákona (mal zosnovat' a riadiť spáchanie trestného činu, t. j. organizátor).

4. V uvedenej trestnej veci prokurátor príslušnej prokuratúry (v tom čase Úrad špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky) uznesením č. k. VII/1 Gv 59/18/1000-203 z 9. októbra 2023 podľa § 425 ods. 1 Trestného poriadku zaistil majetok sťažovateľa z dôvodu, že je stíhaný za trestný čin, pri ktorom vzhľadom na jeho povahu a závažnosť a na pomery sťažovateľa bolo potrebné očakávať uloženie trestu prepadnutia majetku.

5. Sťažnosť sťažovateľa proti rozhodnutiu prokurátora o zaistení majetku Špecializovaný trestný súd Pezinok (ďalej len „Špecializovaný trestný súd“) uznesením sp. zn. 3Tp/14/2023 z 21. novembra 2023 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku s poukazom na § 191 písm. d) Trestného poriadku zamietol.

6. Proti tomuto rozhodnutiu Špecializovaného trestného súdu sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť, ktorej ústavný súd nálezom č. k. IV. ÚS 480/2024-60 z 27. mája 2025 vyhovel v časti namietaného porušenia základného práva sťažovateľa nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy v spojení s jeho právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a namietaného porušenia práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a vec vrátil Špecializovanému trestnému súdu na ďalšie konanie, aby sa v prvom rade zaoberal námietkami sťažovateľa vo vzťahu k tvrdenému nedostatku nezáujatosti a nestrannosti zákonnej sudkyne tohto súdu.

7. Po rozhodnutí ústavného súdu Špecializovaný trestný súd následne v predmetnej trestnej veci uznesením sp. zn. 3Tp/14/2023 z 30. júna 2025 rozhodol, že sudkyňa Špecializovaného trestného súdu Mgr. Pamela Záleská nie je vylúčená z prejednávania trestnej veci proti sťažovateľovi vedenej týmto súdom pod sp. zn. 3Tp/14/2023.

8. Sťažnosť sťažovateľa proti označenému uzneseniu Špecializovaného trestného súdu z 30. júna 2025 najvyšší súd napadnutým uznesením sp. zn. 1Tost/28/2025 z 30. júla 2025 zamietol podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

II. Argumentácia sťažovateľa

9. Proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť, v ktorej namieta (i) arbitrárnosť jeho odôvodnenia v spojení s porušením práva na nestranného sudcu, (ii) porušenie práva na zákonného sudcu a (iii) nedostatok nestrannosti predsedu konajúceho senátu najvyššieho súdu.

10. Sťažovateľ tvrdí, že najvyšší súd dôsledne nerešpektoval právny názor ústavného súdu vyslovený v náleze č. k. IV. ÚS 480/2021-60 z 27. mája 2025 týkajúci sa opodstatnenosti námietky zaujatosti sudkyne Mgr. Pamelý Záleskej v trestnej veci sťažovateľa vzhľadom na jej vzťah s novinárkou [REDAKOVANÉ] ako osobou s negatívnym postojom vo vzťahu k sťažovateľovi, ale prijal úplne arbitrárny záver o nemožnosti objektívneho posúdenia dĺžky trvania ani intenzity dotknutého vzťahu medzi sudkyňou a novinárkou, dokonca ani toho, či tento údajný vzťah v tom čase reálne existoval.

11. Sťažovateľ trvá na tom, že vzťah medzi namietanou sudkyňou a menovanou novinárkou je nespochybniteľnou skutočnosťou. Svoje presvedčenie o tom opiera o medializované vyjadrenia bývalého predsedu Súdnej rady Slovenskej republiky, že ich vzťah je potrebné považovať za rodinný.

12. Nemožno preto podľa sťažovateľa akceptovať úvahy všeobecných súdov o nepredložení dôkazov o existencii tohto vzťahu. Súdny opomínajú tú okolnosť, že pre vyslovenie zaujatosti postačia len dojmy. Napadnuté uznesenie nemôže obstať, keďže primárne predpokladá existenciu relevantných dôkazov, pričom dôkazné bremeno neprípustne presúva na sťažovateľa.

13. Ide tak o arbitrárne rozhodnutie, ktoré navyše ignoruje záväzný záver ústavného súdu (plynúci z už spomínaného nálezu) prikazujúci všeobecným súdom dôsledne preskúmať objektívnu nestrannosť namietanej sudkyne z pohľadu jej vzťahu s novinárkou. Túto svoju povinnosť si všeobecné súdy nespĺnili.

14. Sťažovateľ pripomenul, že [REDAKOVANÉ] je sama v procesnom postavení poškodenej v inej trestnej veci tzv. „sledovania novinárov“ a domáha sa potrestania sťažovateľa. Takýto vzťah preto z pohľadu objektívnej nestrannosti nie je možné považovať za neutrálny.

15. Najvyšší súd sa podľa názoru sťažovateľa snažil „za každú cenu“ vyhnúť riadnemu posúdeniu objektívnej nestrannosti namietanej sudkyne, čo má súvisieť s tým, že predseda senátu najvyššieho súdu JUDr. Emil Klemanič v minulosti spolurozhodol v senáte s namietanou sudkyňou trestnú vec sťažovateľa mediálne označovanú ako „televízne zmenky“.

16. Práve v čase tzv. „zmenkového procesu“ novinárka negatívne vykresľovala sťažovateľa a súčasne „nadpriemerne“ vyzdvihovala činnosť namietanej sudkyne, ktorá v tom čase spolurozhodovala v senáte s JUDr. Emilom Klemaničom, o ktorom novinárka rovnako vtedy priaznivo referovala.

17. Podľa sťažovateľa je pravdepodobné, že už v čase tzv. „zmenkového procesu“ existoval vzťah medzi novinárkou a namietanou sudkyňou a o tejto skutočnosti musel mať vedomosť JUDr. Emil Klemanič. To zakladá nedostatok objektívnej nestrannosti predsedu senátu najvyššieho súdu JUDr. Emila Klemaniča.

18. Túto skutočnosť mal sťažovateľ v úmysle uplatniť v námietke zaujatosti, keď podaním z 31. júla 2025 namietal nesprávne zloženie senátu a alternatívne žiadal o oznámenie zloženia senátu na účel uplatnenia námietky zaujatosti práve proti predsedovi senátu JUDr. Emilovi Klemaničovi.

19. Procesná situácia podľa sťažovateľa dostatočne odôvodňovala, aby predseda senátu JUDr. Emil Klemanič minimálne oboznámil procesné strany s tým, že vec bude prejednávať, a tým vytvoril procesný priestor na to, aby sporové strany mohli uplatniť námietku zaujatosti.

20. Napokon sťažovateľ je presvedčený, že v danej veci išlo o opätovne predloženú vec, ktorú iný senát „2Ndt“ už prejednával, a preto mala byť vec predložená senátu „2Tost“ (nie „1Tost“) v zmysle čl. IV ods. 4 rozvrhu práce najvyššieho súdu v platnom znení. Výklady najvyššieho súdu v tejto otázke vníma ako nesprávne.

III.

Vyjadrenie najvyššieho súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie najvyššieho súdu:

21. Najvyšší súd k prijatej ústavnej sťažnosti uviedol, že sťažovateľ sa mal a mohol aktívne zaujímať o ochranu a výkon svojich práv a svoje procesné oprávnenie uplatniť včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou, t. j. mal sa zaujímať o to, ktorému sudcovi/senátu najvyššieho súdu bola vec pridelená, a námietku zaujatosti včas uplatniť. Sťažovateľ tak urobil až po rozhodnutí súdu. Podstatné však bolo, že vec rozhodol senát v zložení podľa v tom čase účinného Rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

22. K veci sa vyjadril aj sudca spravodajca JUDr. Emil Klemanič, ktorý uviedol, že najvyšší súd nemá povinnosť iniciatívne oboznamovať procesné strany so zložením senátu, ktoré vyplýva z rozvrhu práce. V danej veci k žiadnej zmene v zložení senátu oproti rozvrhu práce nedošlo. V prípade, ak procesná strana disponuje informáciou, že na danom súde pôsobí sudca, ktorého (ne)zaujatosť zrejme bude namietat', je vecou jej „ostrážitosť“ vykonať v dostatočnom časovom predstihu potrebné kroky.

23. K prideleniu veci konajúcemu senátu náhodným výberom sa najvyšší súd vyjadril vo svojom uznesení.

24. K osobe sudkyne pre prípravné konanie (Mgr. Pamele Záleskej) uviedol, že s ňou vykonával rozhodovaciu činnosť v senátnych veciach od jej príchodu na Špecializovaný trestný súd približne od novembra 2018. Mali slušné a korektné pracovné vzťahy, ale mimo pracoviska sa nestretávali a nikdy nerozoberali osobné životy. Po jeho odchode zo Špecializovaného trestného súdu 14. decembra 2021 už nie sú v žiadnom kontakte. V priateľskom vzťahu neboli. O jej údajnom vzťahu s novinárkou [REDAKOVANÉ] v čase svojho odchodu zo Špecializovaného trestného súdu nevedel nič a nie je mu jasné, na základe čoho sťažovateľ tvrdí, že o tom musel (mal) vedieť, a to dokonca už v čase konania tzv. zmenkovej veci sp. zn. PK-1T/9/2019.

25. Samotná skutočnosť, že v minulosti v inej veci rozhodoval o sťažovateľovi, nemohla byť dôvodom na jeho vylúčenie vo veci sp. zn. 1Tost/28/2025. Pokiaľ išlo o sťažovateľom citovanú časť z článku novinárky [REDAKOVANÉ], z tohto úryvku vôbec nevyplýva záver, aký z neho

vyvodil sťažovateľ, skôr naopak. Ako sudca nedával a nedáva žiadne vyhlásenia pre verejnosť a zo svojej pozície nemôže ovplyvniť, čo o ňom kto, kedy a kde napíše alebo povie, či už pozitívne, alebo negatívne.

26. V prejednávanej veci ako predseda senátu neoznámil svoju zaujatosť, lebo žiadny dôvod na taký postup nezistil.

27. Pokiaľ sťažovateľ poukázal na to, že podaním z 31. júla 2025 v podstate avizoval podanie námietky zaujatosti voči jeho osobe, s tým nebolo možné nič urobiť, pretože vo veci už bolo rozhodnuté na neverejnom zasadnutí 30. júla 2025.

28. V ostatnom sudca JUDr. Emil Klemanič poukázal na odôvodnenie písomného uznesenia najvyššieho súdu, kde bolo vysvetlené, prečo najvyšší súd zamietol sťažnosť sťažovateľa.

29. Navrhol preto, aby ústavný súd ústavnej sťažnosti sťažovateľa nevyhovel.

III.2. Replika sťažovateľa:

30. Sťažovateľ v replike okrem iného uviedol, že lehota, v ktorej mal byť podľa najvyššieho súdu „ostrážitý“ a zistiť zloženie senátu a následne uplatniť námietku zaujatosti voči JUDr. Emilovi Klemaničovi, predstavovala deväť pracovných dní. V tejto súvislosti poukázal na iné rozhodnutie ústavného súdu v tej istej veci (nález sp. zn. IV. ÚS 480/2024 z 27. mája 2025), v ktorom ústavný súd závery tak, ako ich uvádza najvyšší súd, neaplikoval a lehotu deviatich dní nepovažoval za relevantne dostatočnú na uplatnenie námietky zaujatosti konajúceho sudcu, t. j. ústavný súd nevytkol sťažovateľovi nedostatok procesnej ostrážitosti v tom zmysle, ako to aktuálne prezentoval najvyšší súd. Sťažovateľ zotrval na názore, že nemal vedomosť o konkrétnom zložení senátu a najvyšší súd mu nevytvoril procesný priestor na to, aby mohol namietať konkrétneho sudcu. Je presvedčený, že bol dostatočne bdely, čo preukazuje i jeho podanie z 31. júla 2025, v ktorom jasne namietal nesprávne zloženie senátu a rovnako uplatnil námietku zaujatosti voči JUDr. Emilovi Klemaničovi. Argumentácia najvyššieho súdu tak nemôže byť dôvodná.

31. Vyjadrenia sudcu JUDr. Emila Klemaniča k jeho namietanej zaujatosti považuje sťažovateľ za vyhýbavé, neurčité a nerelevantné. Vyhýbavosť menovaného sudcu v otázke času, keď sa o vzťahu sudkyne prvostupňového súdu Mgr. Pamelý Záleskej s novinárkou [REDAKOVANÉ] dozvedel, podľa sťažovateľa preukazuje odôvodnenosť námietky zaujatosti. Podľa sťažovateľa musel menovaný sudca vnímať tento vzťah už pri jeho medializácii v roku 2023. Odpovede dotknutého sudcu navodzujúce zdanie, že o označenom vzťahu sa dozvedel až v júli 2025, sú nepresvedčivé.

32. Podľa sťažovateľa pokiaľ napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu toleruje neurčité vyjadrenia namietanej sudkyne Špecializovaného trestného súdu, ktorá sa takisto nevyjadrila k obdobiu vzniku svojho vzťahu s novinárkou [REDAKOVANÉ] s dôrazom na to, či existoval už v čase tzv. zmenkového procesu vedeného proti sťažovateľovi, a zo strany najvyššieho súdu nedošlo ku kasácii rozhodnutia Špecializovaného trestného súdu, potom najvyšší súd nielenže nerozptýlil pochybnosti o zaujatosti sudkyne Mgr. Pamelý Záleskej, ale, naopak, zvýšil pochybnosti o zaujatosti predsedu senátu najvyššieho súdu JUDr. Emila Klemaniča. To je umocnené aj stanoviskom JUDr. Emila Klemaniča, ktorý úryvok novinárky vyznievajúci v jeho prospech hodnotí opačne.

33. Za podstatné považoval sťažovateľ to, že sudca JUDr. Emil Klemanič spolurozhodoval s Mgr. Pamelou Záleskou o ňom v tzv. zmenkovom procese, o ktorom „*masívne referovala partnerka Mgr. Pamelu Záleskej výlučne v pozitívnych súvislostiach*“.

IV.

K ústnemu pojednávaniu

34. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde vec prejednal a rozhodol bez nariadenia ústneho pojednávania, keďže na základe obsahu podaní dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

V.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

35. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na spravodlivý proces podľa čl. 47 charty uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1Tost/28/2025 z 30. júla 2025, ku ktorému malo dôjsť arbitrárnosťou v ňom prijatých záverov vrátane nerešpektovania nálezu ústavného súdu z 27. mája 2025, absenciou nestrannosti a nezaujatosti predsedu konajúceho senátu najvyššieho súdu a pridelením veci konajúcemu senátu najvyššieho súdu v rozpore s rozvrhom práce.

36. Ako z ústavnej sťažnosti, napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu, ale aj z rozhodnutia Špecializovaného trestného súdu v danej veci vyplýva, sťažovateľ je dostatočne oboznámený s právnou úpravou, ako aj judikatúrou ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) týkajúcou sa problematiky nestrannosti a nezaujatosti vo veci konajúceho súdu/sudcu.

37. Ústavný súd preto len pripomína, že z čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru okrem iného vyplýva právo účastníka súdneho konania na nestranný súd, ktorému zodpovedá ústavná povinnosť súdov prerokovať a rozhodnúť každú vec tak, aby voči účastníkom postupovali nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžali a objektívne posúdili všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutie vo veci. Obsahom práva na prerokovanie veci pred nestranným súdom však nie je povinnosť súdu vyhovieť návrhu oprávnených osôb a vylúčiť nimi označeného sudcu z ďalšieho prerokovania a rozhodovania veci pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prerokovanie veci nestranným súdom je len povinnosť súdu ústavne akceptovateľným spôsobom prerokovať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prerokovania a rozhodnutia veci pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (m. m. I. ÚS 73/97). Základné právo na prerokovanie a rozhodnutie veci nestranným súdom je v trestnom súdnom konaní garantované najmä prostredníctvom inštitútu vylúčenia sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania predmetnej veci pre zaujatosť. Z uvedeného dôvodu možno sudcu vylúčiť buď na návrh účastníka (strany) súdneho konania, alebo na základe návrhu samotného sudcu.

38. Vylúčenie sudcu v trestnom konaní upravuje § 31 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca, prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci

alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

39. Všeobecný súd je pri úvahách o možnom vylúčení povinný riadne zhodnotiť možnú zaujatosť sudcu (sudcov) zo všetkých hľadísk tak, aby bolo v konaní a rozhodovaní danej veci zaručené právo účastníka súdneho konania na nestranný súd.

40. Ako mnoho inštitútov v ústavnom práve aj nestrannosť sa testuje – overuje sa, či na základe stabilizovanej metodológie bol alebo nebol sudca nestranný. Ústavný súd v tomto nasleduje ESĽP a jeho testovaciu metodológiu. Podľa nej je nestrannosť potrebné skúmať z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho hľadiska, čo znamená, že je potrebné zistiť osobnú nezaujatosť sudcu prejednávajúceho tú-ktorú vec, a z objektívneho hľadiska, t. j. je potrebné zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky na vylúčenie akejkoľvek legitímnej pochybnosti v danom smere.

41. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu posudzuje podľa jeho osobného presvedčenia a správania. Skúma sa, či sudca prejavil osobnú zaujatosť v konkrétnom prípade. Pri posudzovaní sa vychádza z toho, že osobná nestrannosť sudcu je prezumovaná, pokiaľ sa tento predpoklad nevyvráti. Dôkazné a argumentačné bremeno zat'azuje ten subjekt, ktorý tvrdí, že sudca je zaujatý. Domnienku subjektívnej nestrannosti je možné vyvrátiť len objektívnym spôsobom (PL. ÚS 6/2013).

42. Objektívna nestrannosť sa posudzuje podľa vonkajších objektívnych skutočností. Platí tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký objektívne javiť v očiach strán i verejnosti. Objektívne hľadisko je založené na existencii dostatočných záruk na vylúčenie akejkoľvek legitímnej pochybnosti o zaujatosti sudcu. Pri objektívnej nestrannosti stačí, ak sú tu okolnosti, ktoré môžu vyvolať legitímne pochybnosti o nestrannosti súdu. Podľa ESĽP je potrebné „ísť ďalej, než ako sa vec javí“ (*looking behind appearances*). Spravodlivosť nielenže má byť vykonaná, ona sa musí aj javiť, že je vykonaná (*justice must not only be done, it must also be seen to be done*) – pozri rozsudky ESĽP Delcourt p. Belgicku zo 17. 1. 1970, Saraiva De Carvalho p. Portugalsku z roku 1994.

43. Z uvedenej judikatúry ESĽP možno vyvodit', že subjektívne hľadisko sudcovskej nestrannosti sa musí podriaďiť prísnejšiemu kritériu objektívnej nestrannosti. Za objektívne však nemožno považovať, ako sa nestrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale či reálne existujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca má určitý (nie nezaujatý) vzťah k veci. V zmysle judikatúry ESĽP neexistuje nepriepustná hranica medzi subjektívnou a objektívnou nestrannosťou, keďže správanie sudcu môže nielen vyvolať pochybnosti u nezainteresovaného pozorovateľa o zaujatosti sudcu (objektívne hľadisko), ale môže spochybniť aj osobnú nestrannosť sudcu (rozsudok Veľkej komory ESĽP vo veci Kyprianou c. Cyprus, sťažnosť č. 73797/01, bod 119). V niektorých prípadoch preto môže byť zložité vyvrátiť prezumpciu subjektívnej nestrannosti. A práve z toho dôvodu objektívny test ponúka ďalšie garancie (rozsudok ESĽP vo veci Pullar c. Spojené kráľovstvo, sťažnosť č. 22399/93, bod 32). Pokiaľ ide o objektívne hodnotenie nestrannosti sudcov, je potrebné sa zaoberať otázkou, či existujú overiteľné skutočnosti, ktoré môžu ich nestrannosť spochybňovať, pričom význam môže mať aj samotné zdanie. Pri skúmaní, či existujú legitímne dôvody svedčiace o nedostatku nestrannosti sudcu, je možné zobrať do úvahy i stanovisko obžalovaného či inej strany v trestnom konaní. Určujúcim prvkom je to, či možno považovať obavy dotknutej osoby za objektívne

ospravedlniteľné (Chmelíř c. Česká republika, 2005, Ferrantelli a Santangelo c. Taliansko, 1996). Akýkoľvek sudca, proti ktorému existujú legitímne pochybnosti o nedostatku neustrannosti, nesmie vec prejednávať (porovnaj rozsudok Veľkej komory ESLP vo veci Maurice c. Francúzsko, sťažnosť č. 29369/10, bod 78).

44. Zároveň ústavný súd pripomína svoju známu judikatúru, v zmysle ktorej jedným z aspektov práva na spravodlivý proces, ktorý je chránený v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, je okrem práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu) aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia síce neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania, avšak z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejme všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia.

45. Sťažovateľ v prvom rade namieta arbitrárnosť napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu, ktorú nachádza v nerešpektovaní názoru ústavného súdu vysloveného v bode 59 odôvodnenia nálezu č. k. IV. ÚS 480/2021-60 z 27. mája 2025, ako aj v názore najvyššieho súdu, že nebolo možné objektívne posúdiť dĺžku trvania, intenzitu ani samotnú existenciu dotknutého vzťahu medzi sudkyňou Mgr. Pamelou Záleskou a novinárkou [REDAKOVANÉ] v rozhodnom čase.

46. V označenom náleze z 27. mája 2025 ústavný súd konštatoval, že sťažovateľom prezentovaná námietka spochybňujúca nezaujatosť a nestrannosť sudkyne Mgr. Pamelu Záleskej v predmetnej veci založená na údajnej existencii jej blízkeho vzťahu s novinárkou [REDAKOVANÉ], ktorá vystupuje ako poškodená v inom trestnom konaní vedenom proti sťažovateľovi (tzv. sledovanie novinárov), sa nejavila byť *prima facie* bez opodstatnenia. Náležité posúdenie tejto skutočnosti však ústavný súd v súlade s ústavnoprávnymi princípmi prenechal (prikázal) všeobecným súdom vrátením veci Špecializovanému trestnému súdu na ďalšie konanie, keďže jeho právomoc (spoločne s právomocou nadriadeného najvyššieho súdu v prípade využitia riadneho opravného prostriedku) v tomto prípade predchádzala jeho oprávneniam.

47. Vzhľadom na uvedené ústavný súd pristúpil k zisťovaniu, či bol tento „príkaz“ plynúci z nálezu č. k. IV. ÚS 480/2021-60 z 27. mája 2025 v pertraktovanej otázke rešpektovaný zo strany všeobecných súdov, t. j. či (po rozhodnutí ústavného súdu) sa takto formulovanou námietkou sťažovateľa riadne zaoberali a dostatočne sa s ňou vysporiadali.

48. Sudkyňa Špecializovaného trestného súdu sa v odôvodnení rozhodnutia sp. zn. 3Tp/14/2023 z 30. júna 2025 k existencii svojho prípadného blízkeho vzťahu s dotknutou novinárkou v podstate jasne a zreteľne nevyjadrila. Neopodstatnenosť námietky sťažovateľa ako takej nachádzala predovšetkým v tom, že novinárka [REDAKOVANÉ] nie je v predmetnej trestnej veci v žiadnom procesnom postavení a nie je vôbec možné zaradiť ju do okruhu osôb predpokladaných v § 31 ods. 1 Trestného poriadku, vo vzťahu ku ktorým bola namietaná sudkyňa povinná skúmať svoj pomer. Nešlo teda o osobu, ktorej by sa úkon priamo týkal.

49. V ďalšom namietaná sudkyňa Špecializovaného trestného súdu vyhodnotila, že k sťažovateľovi nemá žiadny pomer ani vzťah (pozná ho len z rozhodovacej činnosti), nemala ani nemá s ním konflikt, do kontaktu s ním prichádza len na základe plnenia si povinností vyplývajúcich jej z pozície a funkcie sudkyne.

50. Pokiaľ prekážku jej nezaujatého a nestranného rozhodovania sťažovateľ nachádzal v jej rodinnom vzťahu s menovanou novinárkou, ktorá sa „dlhodobo venuje osobe obvineného a prezentuje extrémne negatívne názory na jeho osobu“, toto tvrdenie namietaná sudkyňa vyhodnotila ako výlučne neodôvodnenú interpretáciu sťažovateľa založenú na jeho domnienkach a špekuláciách. Konštatovala, že v skutočnosti ide zo strany sťažovateľa výhradne o subjektívne hodnotenie výkonu povolania novinárky, jej článkov či iných mediálnych vyjadrení, s ktorými namietaná sudkyňa účelovo spája, keďže táto (sudkyňa) nikdy a žiadnym spôsobom nedala príčinu na také úvahy sťažovateľa, v dôsledku čoho k nim došlo bez jej vedomia a mimo jej vôle.

51. Za účelové považovala namietaná sudkyňa podsúvanie záveru o existencii vplyvu menovanej novinárky na jej rozhodovaciu činnosť odvodzovaného od oficiálne a nezávisle publikovaných textov novinárky, ktorá s predmetnou trestnou vecou nemala vôbec nič spoločné. Všeobecné tvrdenia a odkazy na texty publikované v tlači s opísaním z nich subjektívne vnímaného dojmu sťažovateľa nepovažovala za dostatočné na vyslovenie záveru o svojej zaujatosti v tejto veci, pretože chýbali dôkazy vychádzajúce z dostatočne konkretizovaného a reálneho skutkového základu.

52. Podľa konajúcej sudkyne absentovali dôkazy, že by mohla mať záujem rozhodnúť v súlade s názorom prokurátora. Nebolo preukázané, že by menovaná novinárka v publikovaných textoch či iných jej verejných vyjadreniach uvádzala skutočnosti týkajúce sa predmetu konania v preskúmvanej trestnej veci sťažovateľa či konštatovala názor na túto vec, alebo sa vyjadrila nejakým spôsobom k rozhodnutiu prokurátora o zaistení majetku sťažovateľa, a to najmä v rovine očakávania alebo v rovine konštatovania či hodnotenia.

53. Existencia blízkeho vzťahu sudkyne a menovanej novinárky a zároveň existencia jej publikačnej činnosti by mohli podľa názoru namietanej sudkyne založiť dôvod vylúčenia pre jej pomer k prejednávanej veci vtedy, ak by sudkyňa, resp. novinárka ako blízka osoba sudkyne mohli mať záujem na výsledku konania proti sťažovateľovi, z ktorého by mohli mať prospech alebo, naopak, ujmu. Sťažovateľ však podľa nej neuviedol, aký prospech by namietaná sudkyňa získala alebo akú ujmu by utrpela v závislosti od výsledku konania, ktorého predmetom je rozhodnúť o zaistení jeho majetku. Získanie prospechu či utrpenie ujmy nepreukázal sťažovateľ ani vo vzťahu k osobe novinárky [REDAKOVANÉ].

54. Tvrdenia o dlhodobo vyjadrovaných extrémne negatívnych názoroch novinárky na osobu sťažovateľa boli podľa namietanej sudkyne nepodložené a odvodzované výlučne z jeho subjektívneho prežívania, v konaní však nebol predložený žiaden dôkaz o tom, že by v publikovaných textoch alebo verejných vyjadreniach menovanej redaktorky boli vyjadrené akékoľvek jej očakávania vo vzťahu k rozhodovacej činnosti namietanej sudkyne v trestných veciach sťažovateľa.

55. Namietaná sudkyňa v rozhodnutí súhrnne konštatovala, že sťažovateľ poukazovaním na jej blízky vzťah s novinárkou [REDAKOVANÉ] fabuloval dôvod jej zaujatosti v jeho trestnej veci a toto jeho počínanie nemalo reálny skutkový základ ani oporu v konkrétnych faktoch, ktoré by ním popisované pochybnosti potvrdzovali.

56. Najvyšší súd sa s rozhodnutím Špecializovaného trestného súdu stotožnil a k podstate skúmaného uviedol, že sťažovateľov opis vzťahu namietanej sudkyne a menovanej novinárky a zdôrazňovanú významnosť tohto vzťahu nedokázal na základe zistených skutočností objektívne

posúdiť a rovnako nevedel posúdiť ani dĺžku trvania, intenzitu či samotnú existenciu tohto vzťahu v čase konania (rozhodovania), keď subjektívne vyjadrenia sťažovateľa a tretích osôb týkajúce sa toho nevedli k jednoznačnému záveru.

57. Sumarizujúc uvedené, podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd v spojení s uznesením Špecializovaného trestného súdu nedali zadosť záveru plynúcemu z predošlého nálezu v tejto veci. Namietaná sudkyňa vzťah s novinárkou [REDAKOVANÉ] jasne a zreteľne nedefinovala. Jeho jednoznačné zhodnotenie v odôvodnení rozhodnutia Špecializovaného trestného súdu absentuje. Sťažovateľom prezentovanú „kvalifikáciu“ tohto vzťahu napr. ako blízkeho, rodinného a pod. namietaná sudkyňa nijako presvedčivo neodmietla ani nepotvrdila a jeho bližšiemu ozrejmieniu sa v rozhodnutí viac-menej vyhla. Pozornosť od potreby skúmania tohto vzťahu odvrátila na neexistenciu pomeru novinárky k preskúmvanej trestnej veci, na nezistenie jej záujmu na výsledku konania, ako aj na chýbajúcu súvislosť publikačnej činnosti novinárky s danou vecou a pod.

58. Dôsledné preskúmanie intenzity vzťahu namietanej sudkyne Špecializovaného trestného súdu a dotknutej novinárky, ako aj jeho následné vyhodnotenie však naberalo na dôležitosť práve z dôvodu existencie iného trestného konania vedeného proti sťažovateľovi, v ktorom menovaná novinárka má vystupovať v procesnom postavení poškodenej. Rozbor tejto eventuality v prvostupňovom rozhodnutí chýba. Ústavný súd pritom nemá žiadnu pochybnosť o tom, že z objektívneho hľadiska nemožno túto skutočnosť ignorovať. Je vysoká pravdepodobnosť, že v trestnom konaní (v kauze sledovania novinárov) osoba poškodená (novinárka [REDAKOVANÉ]) prechováva (logicky a racionálne) negatívny postoj k obvinenému (sťažovateľovi). Minimálne k takému zdaniu musí objektívne dospieť každý racionálne uvažujúci nezávislý pozorovateľ, ktorého hľadisko je v objektívnom teste nestrannosti východiskom pre tzv. „teóriu zdania“. Zároveň ak je táto poškodená osobou blízkou zákonnej sudkyňi rozhodujúcej hoc aj o parciálnej otázke v inom trestnom konaní proti tomu istému obvinenému, je nepochybne relevantnou potreba skúmania prítomnosti možnej pochybnosti (t. j. zdania), že sudkyňa nepristúpi k obvinenému nezaujato. Práve tieto súvislosti stupňujú dôležitosť zistenia a vyhodnotenia vzájomného vzťahu (jeho významu a intenzity) namietanej zákonnej sudkyne Mgr. Pamelý Záleskej a novinárky [REDAKOVANÉ].

59. Nejasné sú s uvedenou problematikou súvisiace čiastkové hodnotenia najvyššieho súdu, ktorý v odôvodnení svojho rozhodnutia najskôr vyhodnotil, že v tomto prípade bolo možné vzťah sudkyne a novinárky [REDAKOVANÉ] označiť za priateľský bez akéhokoľvek náznaku závislosti či zaviazanosti, nemajúci takú povahu a intenzitu, ktorá by aj pri použití tzv. teórie zdania mala vyvolávať pochybnosti o nezaujatosť sudcu a ktorá by bránila sudkyňi konať profesionálne a nestranne (s. 10 napadnutého rozhodnutia), a na ďalšom mieste (s. 11 napadnutého rozhodnutia) dôvodí, že nedokáže objektívne posúdiť ani dĺžku trvania, ani intenzitu vzťahu, dokonca ani to, či tento údajný vzťah v súčasnosti reálne existoval, pritom vychádzal z toho, že subjektívne vyjadrenia sťažovateľa a tretích osôb k takému jednoznačnému záveru nevedli. Okrem istej diskrepancie uvedených záverov je potrebné najvyššiemu súdu vytknúť, že z jeho strany evidentne absentuje snaha o zabezpečenie a vyhodnotenie ďalších dostupných dôkazov umožňujúcich objektívnejšie posúdenie relevantnej námietky sťažovateľa. Prinajmenšom dopyt adresovaný namietanej sudkyňi sa v tejto veci javí ako nevyhnutné minimum, pretože samotné odôvodnenie prvostupňového rozhodnutia k takémuto posúdeniu zjavne neposkytuje dostatok skutkových zistení.

60. Pokiaľ najvyšší súd následne stroho konštatuje (s. 12 napadnutého rozhodnutia), že problematika trestného stíhania vo veci údajného sledovania novinárov je skutkovo a právne výrazne vzdialená od požiadavky na zákonné a vecne správne rozhodnutie o sťažnosti obvineného sťažovateľa proti uzneseniu prokurátora o zaistení majetku v trestnej veci ČVS: PPZ-193/NKA-ZA4-2019, ústavný súd síce nemá v úmysle tomuto záveru oponovať, avšak toto konštatovanie nezohľadňuje personálne hľadisko uvedených dvoch od seba skutkovo a právne vzdialených „problematík“, t. j. skutočnosť, že o zaistení majetku sťažovateľa v konečnom dôsledku môže konať a rozhodovať sudkyňa, ktorej blízka osoba je poškodenou v inej trestnej veci toho istého obvineného - sťažovateľa.

61. Podľa názoru ústavného súdu uvedené skutkové okolnosti predmetnej veci môžu vyvolať legitímne pochybnosti (zdanie) o nestrannosti a nezaujatosti sudkyne Špecializovaného trestného súdu, avšak súdy oboch stupňov rezignovali na posúdenie skutkovo významných otázok pre vyhodnotenie opodstatnenosti sťažovateľom uplatnenej námietky zaujatosti.

62. Za takejto situácie nemožno rozhodnutie najvyššieho súdu považovať za ústavne konformné.

63. Vzhľadom na uvedené ústavný súd rozhodol, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

64. S prihliadnutím na uvedený záver ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 2 a 3 zákona o ústavnom súde zrušil napadnuté uznesenie a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie (bod 2 výroku tohto nálezu). V zmysle § 134 ods. 1 druhej vety zákona o ústavnom súde je najvyšší súd viazaný právnym názorom ústavného súdu, preto jeho úlohou bude po vrátení mu veci na ďalšie konanie rešpektovať názor vyplývajúci z odôvodnenia tohto nálezu a opätovne na základe opravného prostriedku sťažovateľa podaného proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu z 30. júna 2025 rozhodnúť o sťažovateľom prezentovaných námietkach vo vzťahu k tvrdenému nedostatku nezaujatosti a nestrannosti zákonnej sudkyne Špecializovaného trestného súdu, a to v súlade s ústavnoprávnymi požiadavkami kladenými na takéto rozhodnutie.

65. Ústavný súd, riadiac sa princípom sebaobmedzenia a zdržanlivosti (PL. ÚS 3/09, I. ÚS 76/2011, PL. ÚS 95/2011, IV. ÚS 175/2020), nepovažoval za vhodné ani účelné zaoberať sa ďalšími sťažovateľovými námietkami týkajúcimi sa nestrannosti a nezaujatosti sudcu konajúceho senátu najvyššieho súdu JUDr. Emila Klemaniča a nesprávneho pridelenia veci senátu najvyššieho súdu „1Tost“ a s tým spojeného porušenia základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, pretože bude povinnosťou najvyššieho súdu pri opätovnom prejednaní veci v sťažnostnom konaní tieto námietky zohľadniť a zaoberať sa nimi. Ústavnej sťažnosti preto v tejto časti nevyhovelo (bod 4 výroku tohto nálezu).

66. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie čl. 47 charty napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ústavný súd konštatuje, že o porušení práv vyplývajúcich z charty môže rozhodovať len vtedy, ak je daná pôsobnosť, resp. aplikovateľnosť charty (III. ÚS 55/2023, II. ÚS 5/2024, II. ÚS 40/2024). V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na čl. 51 ods. 1 charty, podľa ktorého ustanovenia tejto charty sú pri dodržaní zásady subsidiarity určené pre inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie a tiež pre členské štáty výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie. V prípade sťažovateľa konajúce súdy rozhodovali o jeho veci (o námietke zaujatosti sudkyne Špecializovaného trestného súdu) výlučne na základe vnútroštátneho práva, ktoré nepatrí

do pôsobnosti práva Únie, teda nejde o žiaden z prípadov, v ktorých dochádza k implementácii právneho aktu Únie alebo k tomu, že by sa Slovenská republika chcela odchyliť od práva Únie alebo že by tu existovalo materiálne pravidlo práva Únie, ktoré by sa malo v posudzovanom prípade aplikovať. Ani sťažovateľ v rámci odôvodnenia svojej ústavnej sťažnosti nepreukázal aplikovateľnosť charty vo svojej trestnej veci, teda neuviedol, aké ustanovenie úniového práva je dotknuté napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu vo veci rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o námietke zaujatosti sudkyne Špecializovaného trestného súdu. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnej sťažnosti ani v tejto časti nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

VI. Trovy konania

67. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania v celkovej sume 1 456,37 eur (bod 3 výroku tohto nálezu). Pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu a vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je 371 eur a hodnota režijného paušálu je 14,84 eur. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2026 je 396,50 eur a hodnota režijného paušálu je 15,86 eur. Sťažovateľovi priznal náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2025 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti) a za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2026 (replika) zvýšenú o daň z pridanej hodnoty vo výške 23 %, keďže právny zástupca sťažovateľa je platiteľom tejto dane, čo predstavuje celkom 1 456,37 eur.

68. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je najvyšší súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. marca 2026

**Miroslav Duriš
predseda senátu**